

Kunnskapsdepartementets tjenesteorgan

Om BIRD

Sigrud Smedsrud
Jan Erik Garshol

Kunnskapsdepartementets tjenesteorgan

Formål

- Bidra til å realisere **sektormålene** for **forskning** og høyere **utdanning**
- Ansvar for **nasjonal samordning**
- Overordnet **forvaltningsansvar** på IKT-området
- **Myndighet** til å **treffe beslutninger**

Oppgaver

Iverksette og følge opp **strategier og retningslinjer** fastsatt av Kunnskapsdepartementet

Følge opp **initiativer** fra universitets- og høyskolesektoren og andre relevante aktører

Porteføljestyring for koordinering og oppfølging av nasjonale utviklingsprosjekter og fellestjenester

Utvikle og forvalte en **felles IKT-arkitektur**

Tett **samarbeid** med **infrastrukturselskap** i tjenesteutvikling og forvaltning av overordnede strategier.

Leverer **fellestjenester** for administrasjon og gjennomføring av **utdanning og forskning**
Sørge for at forskning i flere **sektorer** sees i **sammenheng**

Leverer **bibliotekrelaterte** fellestjenester for alle sektorer knyttet til høyere utdanning og forskning, og Nasjonalbiblioteket.
Tjenestene skal så langt det er mulig være fritt tilgjengelige for **hele befolkningen**

Legge til rette for **effektiv utnyttelse** av **felles kompetanse og ressurser**.

Tjenesteorganet har to roller

Myndighetsutøvelse

Tjenesteproduksjon

Brukermedvirkning

- Vektlagt med egen § i vedtektene
- Det skal etableres hensiktsmessig og forpliktende brukerinvolvering som innebærer tydelig medvirkning både fra institusjonene i høyere utdanning og forskning og øvrige brukere

Hovedkontor i Trondheim,
Avdelingskontor i Oslo

Om oss

- 200 ansatte
- 255 millioner kroner i omsetning
- Forvalter avtaler for 800 millioner
- Betjener 250 virksomheter innen høyere utdanning, forskning og formidling
- Rundt 50 ulike systemer og tjenester

Nasjonal strategi for tilgjengeliggjøring og deling av forskningsdata

Regjeringen vil at tjenesteorganet skal

- Bidra til samlet informasjon om nasjonale dataarkiver og tjenester
- Formidle informasjon om krav, regelverk og ressurser
- Koordinere vurdering av hvordan opplæring i bruk av nasjonale arkiv best tilbys
- Tilrettelegge for sitering av datasett og kreditering av dataarbeid (DOI/ORCID)
- Utarbeide statistikk for etablering og gjenbruk av data
- Bidra til at tjenestetilbydere av nasjonale arkiver samordner seg og utvikler løsninger for DMP som er compatible og følger internasjonale standarder
- Bidra i arbeid med finansieringsmodeller for drift av infrastrukturer og arkiver
- Utrede hvordan nasjonalt vitenarkiv skal realiseres

Om BIRD

BIRD - konsortiet

- Fra 2017 etablert som konsortium med NIBIO og BI, NTNU observatør
- Styringsgruppe
 - Bestemmer størrelsen på budsjettet
 - Oppnevner arbeidsgruppe
 - Godkjenner arbeidsplan fra arbeidsgruppen
- Arbeidsgruppe
 - Etablerer prioritert arbeidsplan innenfor budsjettrammen

Forskningsdata tjeneste

BIBSYS RD

Søk

Information ▾

[Hjem](#)

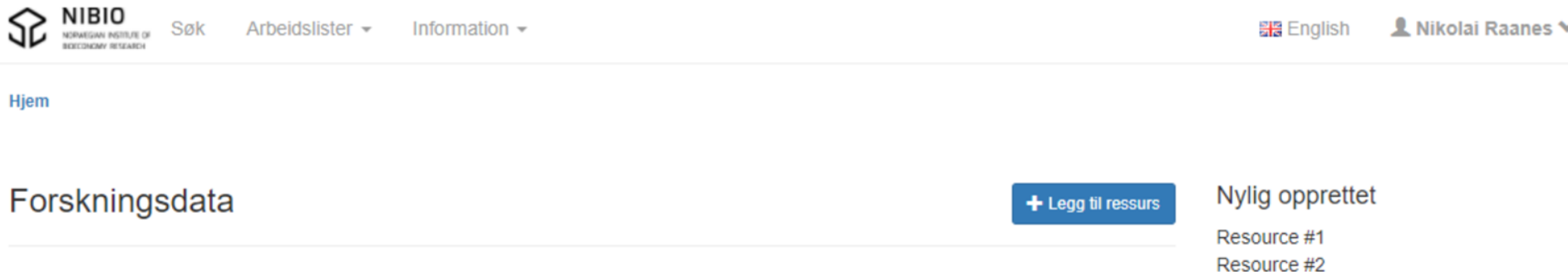
Forskningsdata

BIBSYS RD is a digital service that collects, preserves, and distributes digital material. Repositories are important tools for preserving an organization's legacy; they facilitate digital preservation and scholarly communication.

Tilknyttede institusjoner

- [BI - Norwegian Business School](#)
- [NIBIO - Norwegian Institute of Bioeconomy Research](#)

Tilpasset den enkelte institusjon

- Logo
- Søk
- Arbeidslister
- Informasjon
- Språk
- SSO/Feide
- Min side
- Hovedside
- Legg til ny ressurs
- Liste over
 - Sist opprettet
 - Mest nedlastet
 - etc.

Legg til ressurs

- Tett integrasjon mot kilde, med fokus på metadata og lenking til data
- Konfigurerbar kilde-meny
 - Tilpasset institusjons tjenester
 - Kun forskning
 - Kun undervisning
 - Data produsenter
 - Sluttbruker bestemmer
- Tilstrekkelig metadata
 - Gjennfinning
 - Publisering
 - (Ekstern) Arkivering

Ny ressurs

Fil Lenke OneDrive Mediasite DMP Sikker lagring

Sett inn en gyldig lenke

Beskriv ressurs

Tittel

Bidragstere	Type	Navn	Fjern
Creator		Gregor Gregorsson Jr	

Legg til ressurs

- Tett integrasjon mot kilde, med fokus på metadata og lenking til data
- Konfigurerbar kilde-meny
 - Tilpasset institusjons tjenester
 - Kun forskning
 - Kun undervisning
 - Data produsenter
 - Sluttbruker bestemmer
- Tilstrekkelig metadata
 - Gjennfinning
 - Publisering
 - (Ekstern) Arkivering

Ny ressurs

To do ...

Fil

Lenke

OneDrive

Mediasite

DMP

Sikker lagring

Sett inn en gyldig lenke

<http://www.example.com/12345>

Beskriv ressurs

Tittel

Test

Bidragstere

Type

Navn

Fjern

Creator

Gregor Gregorsson Jr

DMP - Data management plan

- Bird vil tilby minst en tjeneste for å handtere DMP
- Det finnes mange ulike aktuelle løsninger
 - Sigma2
 - NSD
 - Roadmap DMP (Digital Curation Centre + California Digital Library)
 - The Future of Data Management Planning: Tools, Policies & Players
<http://www.dcc.ac.uk/events/idcc16/programme-presentations>

“Sikker lagring” - kva betyr det?

- Der er flere initiativ på gang i sektoren
 - TSD ved UiO er på vei til å bli en Sigma tjeneste
 - Sikker prosessering (data er utilgjengelige)
 - NTNU har et prosjekt for å kryptere Microsoft Sharepoint
 - Sammen med Politihøgskolen, UNINETT og Microsoft
- Bird vil tilby integrasjoner mot tjenester som konsortiet finner hensiktsmessig
 - Bird tilbyr i dag sikker lagring i en klassisk betydning
 - Sentral lagring med sikkerhetskopi og granulert tilgangskontroll
 - Hvordan skal deponering og deling av sensitive data håndteres?

“Push” til Bird

- Integrasjon fra Teamsite, som gir tilgang til å publisere dokumenter direkte i Bird - fra der dokumenta blir opprettet
- Tilsvarende er på plass for video fra Mediasite
- Det kan være en sensor i en elv, en vindmåler eller en spørreundersøkelse på nett som er kilden til dataene.

The screenshot shows the SharePoint interface for a site titled "TeamSite for LOR testing". The top navigation bar includes the Office 365 logo, the text "Office 365", "SharePoint", and the NTNU logo. Below the navigation bar, there are tabs for "BLA GJENNOM" and "SIDE". The main content area features a header with a group icon and the site title. A left-hand navigation pane lists "Dokumenter", "Oppgaver", "Kalender", and "Områdeinnhold". Below this, a "Nyttige lenker" section contains links for "Legg til" and "Romres". The main content area displays a row of tiles: "Send inn fil som læringsressurs" (highlighted with a red circle), "OneNote", "Kalender", and "Dokumenter". Below the tiles, there is a section titled "Veggen" (Wall) with a text box for "Start en diskusjon". A message below the text box states: "Det er ganske stille her. [Inviter](#) flere personer til området, eller [start](#) en diskusjon." At the bottom, there is a section titled "Sist endrede dokumenter" (Recently modified documents) with a table showing document names and their last modified dates. The table has columns for "Navn" (Name) and "Endret" (Modified). The first row shows a document named "Delt regneark" (Shared spreadsheet) with a last modified date of "28. m" (28. m).

Office 365 | SharePoint | NTNU

BLA GJENNOM | SIDE

TeamSite for LOR testing

TeamSite for LOR testing

Dokumenter

Oppgaver

Kalender

Områdeinnhold

Nyttige lenker

+ Legg til

📍 Romres

Send inn fil som læringsressurs

OneNote

Kalender

Dokumenter

Veggen

Start en diskusjon

Det er ganske stille her. [Inviter](#) flere personer til området, eller [start](#) en diskusjon.

Sist endrede dokumenter

Navn	Endret
Delt regneark	28. m

Prosjekt

- Øverste nivå
 - Tittel
 - Beskrivelse
- Knytter forskningsdata til:
 - Emneord
 - Bidragsytere med rolle
 - Finansiering (FundRef.org)
 - Prosjekt nummer
 - Publikasjoner

ToDo:

Cristin bør være autoritativ kilde

Project

Registrer nytt

Beskriv nytt prosjekt

Tittel

Tittel

Emneord

descriptionProject

Beskrivelse

Bidragsytere

Legg til bidragsyter

Type

Creator

Navn

+ Legg til

Merkelapper

Funder(s)

Add verified funders using this tool

+

Project ID/no

Studies/articles
where published

Opprett

Arbeidspakke

- Et administrativt nivå under et prosjekt for å gruppere
 - Ulike forskningsdata
 - Tildele rettigheter

Project

Existing project test 1 (id-1)

Package

Registrer ny

Beskriv ny arbeidspakke

Tittel

Tittel

Beskrivelse

Beskrivelse

Opprett

Ressurs

- Kan være selvstendig eller tilhøre et prosjekt, med eller uten en arbeidspakke
- Tittel
- Beskrivelse
- Bidragsytere
 - Med definerte roller
- Språk
- Innsamlingsmetode
- Data type
- Omfang på data
- Geografisk opphav
- Ekstern kilde
- Dato
- Lisens
- Tilgang
- Ressurstype

Beskriv ny ressurs

Tittel

Beskrivelse

Bidragsytere

Legg til bidragsyter

Type

Navn

[+ Legg til](#)

Language

Process and methods for obtaining data

Observational unit

Observational count

Geographical coverage

External data source

Dato

Lisens

 Utvidet informasjon (Åpnes i nytt vindu).

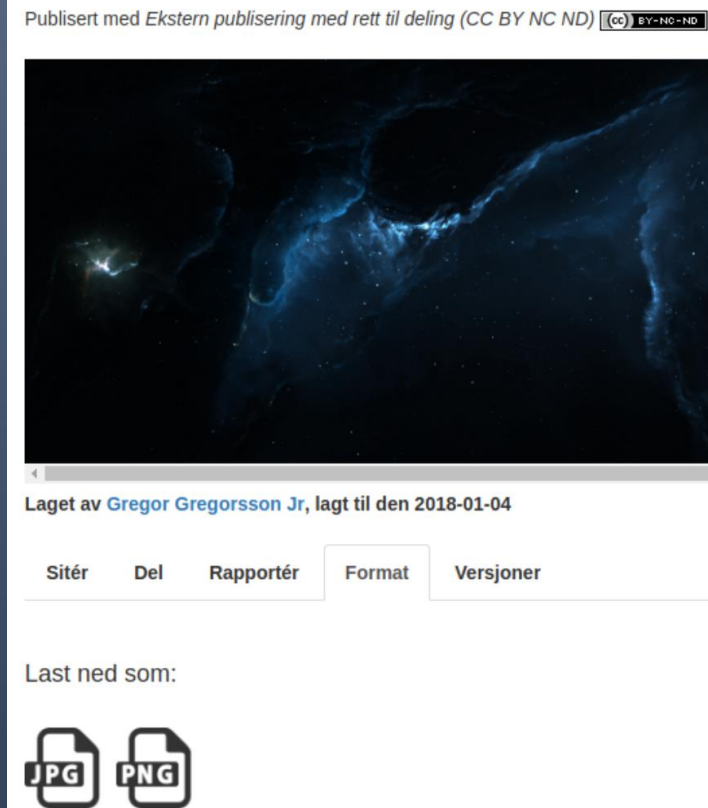
Tilgang

Velg hvem som skal ha tilgang

Ressurstype

Presentasjon av ressurs - “Landingpage”

- Tydelig informasjon om lisens
- Visualisering av ressurs i nettleser
 - Eller standard icon med lenke til nedlasting
- Profilering av opphavsperson
 - Med autoritetsregister (ISNI, ORCID, FEIDE)
- Informasjon om hvordan sitere ressursen
 - Alle ressurser får en PID, først handle evt. også DOI
- HTML kode for integrasjon i 3. part løsning
- Rapportering av ressurs til redaktør
- Informasjon om ulike format
- Versjonering

Påbudt lisens og finmasket tilgangskontroll

- Alle ressurser må ha en lisens
 - Institusjonen velger lisenser
- Skiller mellom lisens og tilgang
- Tilgang er “Offentlig” eller “Privat”
- Om tilgang er “Privat”, så kan ressursen deles med andre
 - Institusjon
 - Rolle
 - Gruppe
 - Individ
 - Dataporten (ORCID, Facebook)
 - Kombinasjoner

The screenshot displays a web interface for configuring digital rights. It features two main sections: 'Lisens' (License) and 'Tilgang' (Access). The 'Lisens' section has a dropdown menu currently set to 'Alle rettigheter forbeholdt forfatter' (All rights reserved for the author). Below this, a text box explains the license choice: 'Velg denne lisensen dersom du, som opphavsperson, ikke vil at andre skal kunne bruke dette materialet uten å spørre deg om lov.' (Choose this license if you, as the author, do not want others to be able to use this material without asking you for permission). A link for 'NTNU' is provided with the text 'Utvidet informasjon (Åpnes i nytt vindu)'. The 'Tilgang' section has a dropdown menu set to 'Privat' (Private). Below this, a label 'Velg hvem som skal ha tilgang' (Choose who should have access) is followed by a 'Del med...' (Share with...) button. A modal window is open, showing a list of roles: 'NTNU', 'Publiserer' (Publisher), 'Emnedeltakere' (Course participants), and 'Bruker (Feide ID)' (User (Feide ID)). At the bottom of the interface, there is a section labeled 'Emnekode' (Course code) with three buttons: 'MNFIT112 x', 'MNFYS124 x', and 'ABC-123 x'.

Lisens Alle rettigheter forbeholdt forfatter ▼

Velg denne lisensen dersom du, som opphavsperson, ikke vil at andre skal kunne bruke dette materialet uten å spørre deg om lov.
[NTNU](#) Utvidet informasjon (Åpnes i nytt vindu).

Tilgang Privat ▼

Velg hvem som skal ha tilgang

Del med... ▼

NTNU

Publiserer

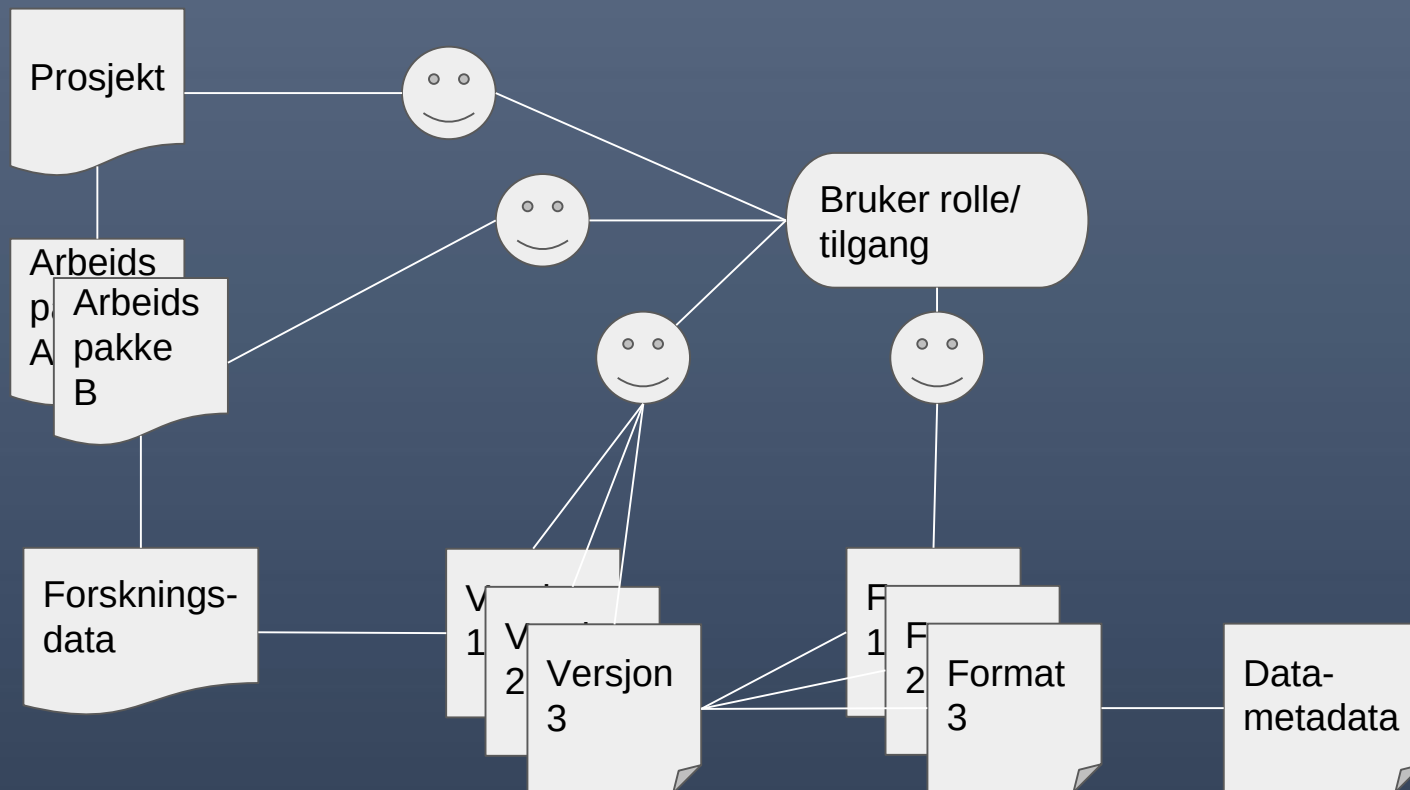
Emnedeltakere

Bruker (Feide ID)

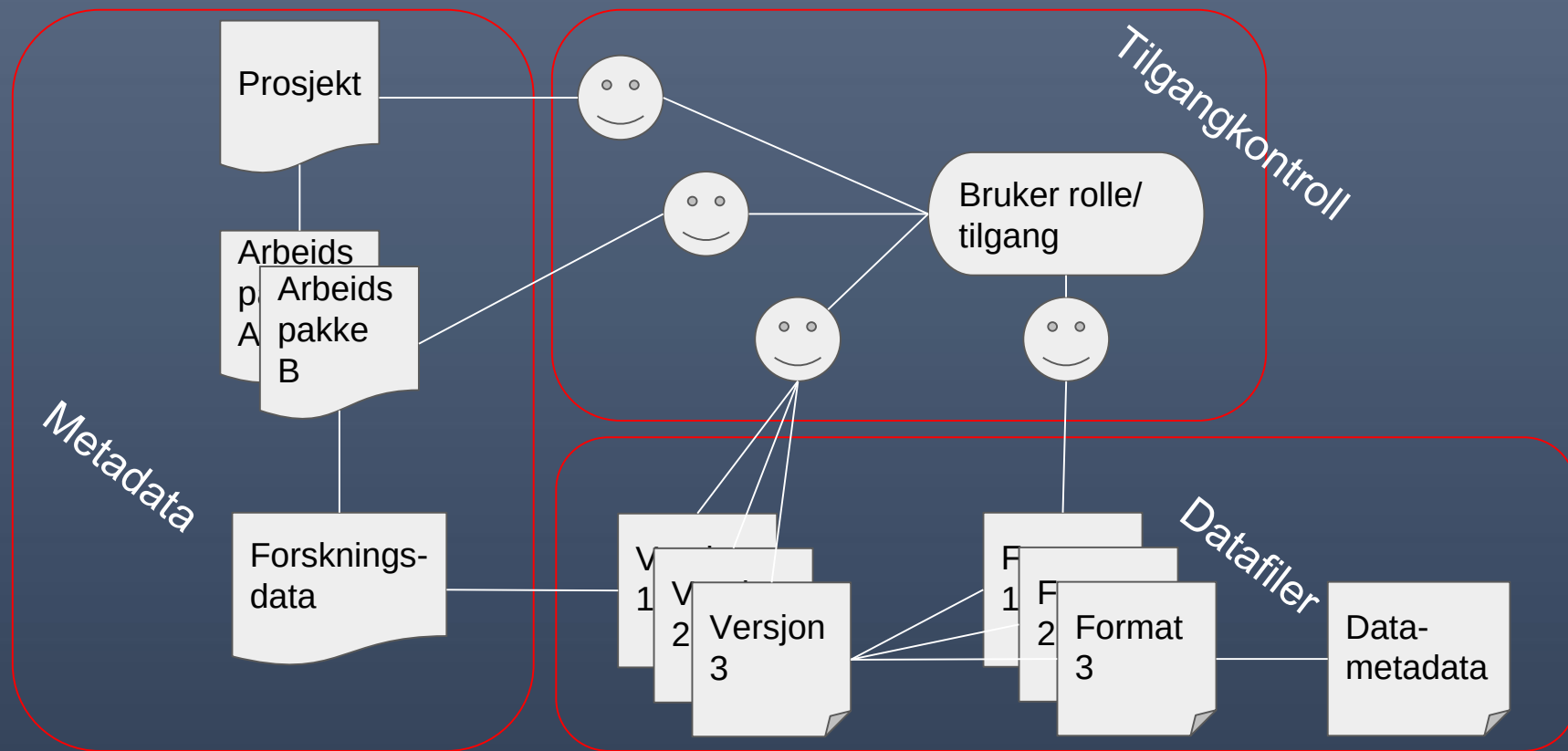
Emnekode

MNFIT112 x MNFYS124 x ABC-123 x

Skissert informasjonsarkitektur i Bird

Skissert informasjonsarkitektur i Bird

Ulike brukerroller i Bird

- Sluttbruker (registrator/opphavsperson)
 - Den som registrerer beskrivende metadata og lenker til ressursen
- Kurator
 - Den som har overordnet ansvar for det faglige innholdet i metadata, spesielt det som er offentlig
- Redaktør
 - Den som har det formelle ansvaret for det som blir publisert i systemet
- Brukerstøtte
 - Den som er førstelinje i daglig brukerstøtte
- Teknisk (brukerstøtte)
 - Den som har det praktiske ansvaret for å hjelpe de andre med system-tekniske utfordringer

Bird sitt målbilde

- DMP, mange versjoner etter som prosjektet går sin gang
 - Støtte for alle profiler som blir etterspurt av medlemmene
- Lenker til forsker- og prosjektinformasjon i Cristin
 - Autoritetregister (ISNI/ORCID) koplet til autentisering via Dataporten (Feide etc.)
- Innsamling/lagring av data
 - Metadata, backup, versjonskontroll, formatkonvertering, 3. Part dato-kontroll, deling innen forskergruppe, persistent identifikator, “landingpage”
- Publisering av data (--> Gjennfinning i Oria.no)
 - DOI - document object identifier
- Publisering av artikler (--> Gjennfinning i Oria.no)
 - Deponering i institusjon/nasjonal arkiv (og del med 3. part)
 - Overføring til Cristin mtp tellekantsystemet
- Avlevere både forskningsdata, artikler og metadata til relevante arkiv

Om DMP

DMP - Data Management Plan

Kilde: https://en.wikipedia.org/wiki/Data_management_plan

“is a formal document that outlines how data are to be handled both during a research project, and after the project is completed. The goal of a data management plan is to consider the many aspects of data management, metadata generation, data preservation, and analysis before the project begins; this ensures that data are well-managed in the present, and prepared for preservation in the future.”

DMP - Data Management Plan

Kilde: https://en.wikipedia.org/wiki/Data_management_plan

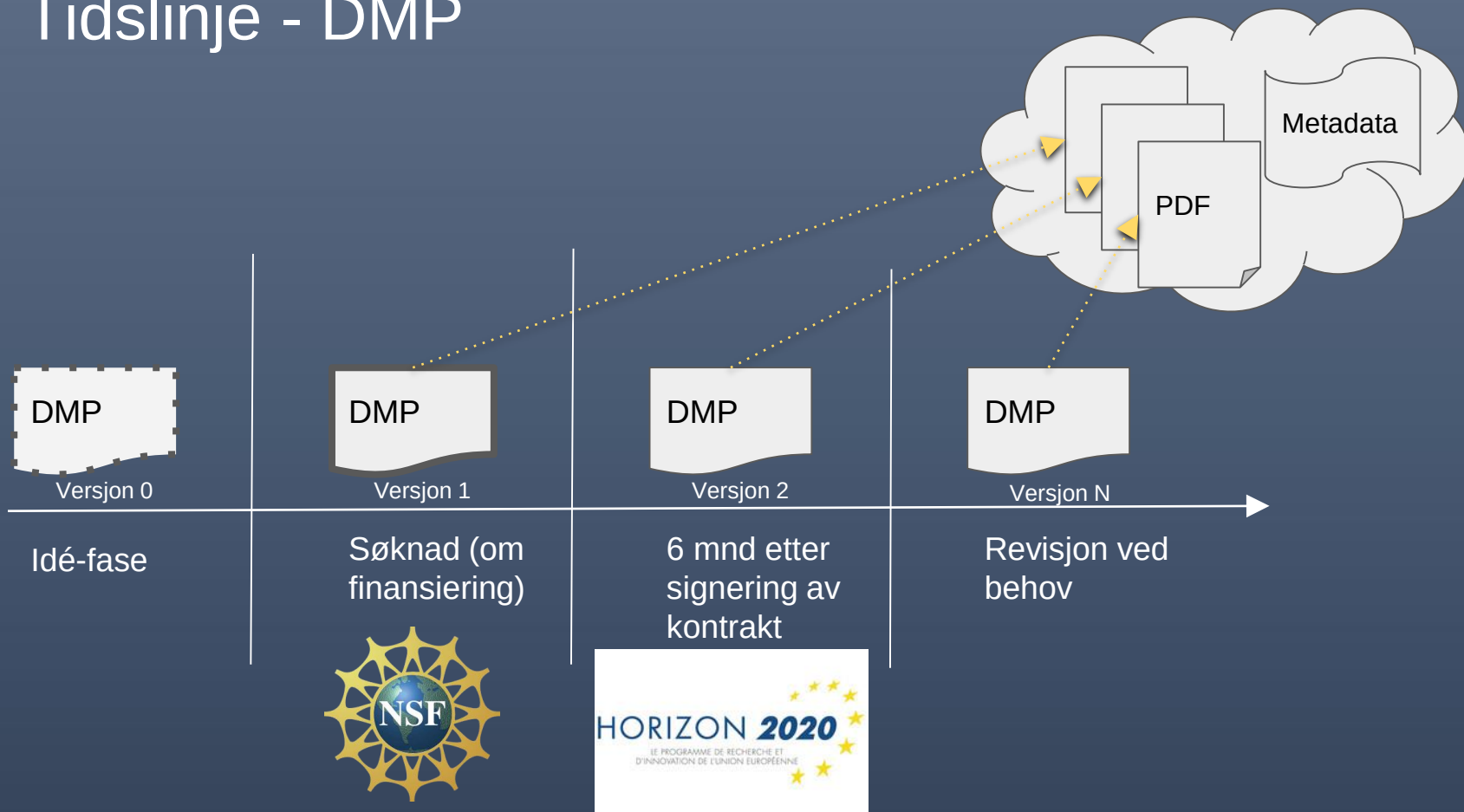
1 “is a formal document that outlines how data are to be handled both during a research project, and after the project is completed. 2

3 The goal of a data management plan is to consider the many aspects of 4

- 1. data management,
- 2. metadata generation,
- 3. data preservation, and
- 4. analysis

5 6 before the project begins; this ensures that data are well-managed in the present, and prepared for preservation in the future.” 7

Tidslinje - DMP

Om Oria

<https://forskningsdata.oria.no>

- Et forsknings “view” på
 - <https://oria.no>
- Oria gir alle en inngang til kvalitetssikret informasjon om vitenskapelig publiserte ressurser
- Det informeres også om andre nasjonale tjenester som kan inneholde relevante data

BIBSYS

Nytt søk | Om | Bokmål

Søk [Avansert søk](#)

Datasett ▼

Finn og gjenbruk forskningsdata

Portalen inneholder publiserte forskningsdata fra mange fagområder og datasentre over hele verden*. Enkelt søk gir treff på datasett og du kan avgrense på andre typer data ved bruk av venstremeny og nedtrekksmeny.

*Kilde: DataCite

Portalen bygger på eksisterende programvare for sektoren, og vil videreutvikles i samråd med brukerne.

Det er enkelt å inkludere data fra flere kilder i portalen – [ta kontakt hvis du har ønske om kilder eller trenger mer informasjon](#).

Alle data i portalen har en DOI (Digital Object Identifier) fra DataCite. Flere data finnes i andre portaler. Noen viktige nasjonale portaler er:

[NSD – Norsk senter for forskningsdata](#)
[NORSTORE Research Data Archive](#)
[UIT Open Research Data](#)

hafting grid cell

Søk

[Avansert søk](#)

Datasekk

Tilpass trefflisten

[Endre](#)

RSS

Avgrens søket

Utgivelsesår

Fra Til

Avgrens

2014

2017

Forslag til nye søk

Søk etter
forfatter/bidragster:
[Hafting, Torkel](#)

5 Treff i Datasekk

Sorter etter: Relevans ▾

Datasekk

Grid cell data; Hafting et al 2008

[Hafting](#), Torkel ; Centre for the Biology of Memory
2017

● Ingen online tilgang

Detaljer

Tittel: [Grid cell data](#); [Hafting](#) et al 2008

Forfatter: [Hafting](#), Torkel ; Centre for the Biology of Memory

Medforfatter/Bidragster: [Waade](#), [Haagen](#)

Emner: [Natural Sciences](#) ; [Biology](#) ; [Neuroscience](#)

Utgiver: Norstore

Årstall: 2017

ID: DOI: 10.11582/2017.00020

Kilde: DataCite

Andre ressurser

> [View_record_in_DataCite](#)